DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

BIS IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, unte solvendum, est: in Italia Libellarum 10; ubique extra Italiam Lib. 15; M. 12; Sch. 12; Doll. 3; Rubl. 6; Flor. 71/2.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in extremis commentarii paginis is contain polients minima house in Martin in the same of the polients, and the more polients, and the polients of the polients, and the polients of the polients, puter metr. 0.30 × 0.40; quod butem super c non uno tapide éta excitantur, sed confunctione plurium: hi cuim caementa comportunt, hi lapi-

Cuncta mittantur ad Aristidem Leonori equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem

ROMA - Via Alessandrina, 87 - ROMA

exsurgat ad solaria comparate ad exceptionem. ad fastigium. Perat unusquisque vestrum quod abnotatio fieri potest:

and regionis praestabilia novit. ! Pallas Mineryn. - Tabulh Atexagn

quitings proentayet, but very novos subur

photocryunas eliget, vel tertiam sibi subnot

Proposite have done, quae sociis fatera i

confidence animos addant an latiniutis cau

tuendam, quae optimo coique est emas int

ne decknerae nes le lettam offin men

later cum Bivine Fili

or Doren, in regils and

studio intoll mobile

dool Uper, Plorentia

nerum adarans. Eff

hideminanaminshid

puleherrings * plant

scientia lucis, egregiam sul nominis famar

dique centing divingurant experiments rimis patientissume adbibitis, tandem alum

movet est colorum vis, qua non squatlente

critising En sorem abularum hatiern

nostiffs his ceviculis of Atupes by mics vidicials

que sociis comparaturi sumus

undique gentinu nounalla emendarunt IN CIVIPATIBUS FOEDERATIS : IN GERMANIA 2014, TERTEDE IN CANADA STEXICA

que commentario nostro unusquisque anuns

revet. Qua quidem in re maem fuit nobis

socioruna qui vel missis epistolis, vel com-

atis ore consillis, vel datis eloculuratio-

rum notis; angens non mediocriter seri-

suinns viros litterarum fana clarissimos,

sit sertptorum conteria, quibas calidus in-

aga bodi voluntas, lainque lusce

sanguis fervet, et spes sirridet et est

AMERICAE SEPTEMEN AND And Propertor Popper (1994 April Emmares Galson Proper

RERUM INDEX

tur, quae dissique in onni renero asui hond-A. Bertoling and Fr. Xav. Reuss. Rus Albanum..... Senior.

Maximiliano Franzinio de Seminario Vaticano optime merito auspicanti sacerdotif annum L die sacra Christo resurgenti. Sacerdoti novensili sacrarum litterarum codices donans P. Alexia. succivin TABACI CASUS ET VIORS COMMUNIA VITAB. Nostra res a desquit ut. About June 1991. 1991. 1. 1991 H. D.V. Pieralice. P. R.d mingipano Fr. Palata. n quidem ab ipso

In tertia operculi pagina:

deal ab eins offernae dontinis liberter concessal ROMAE

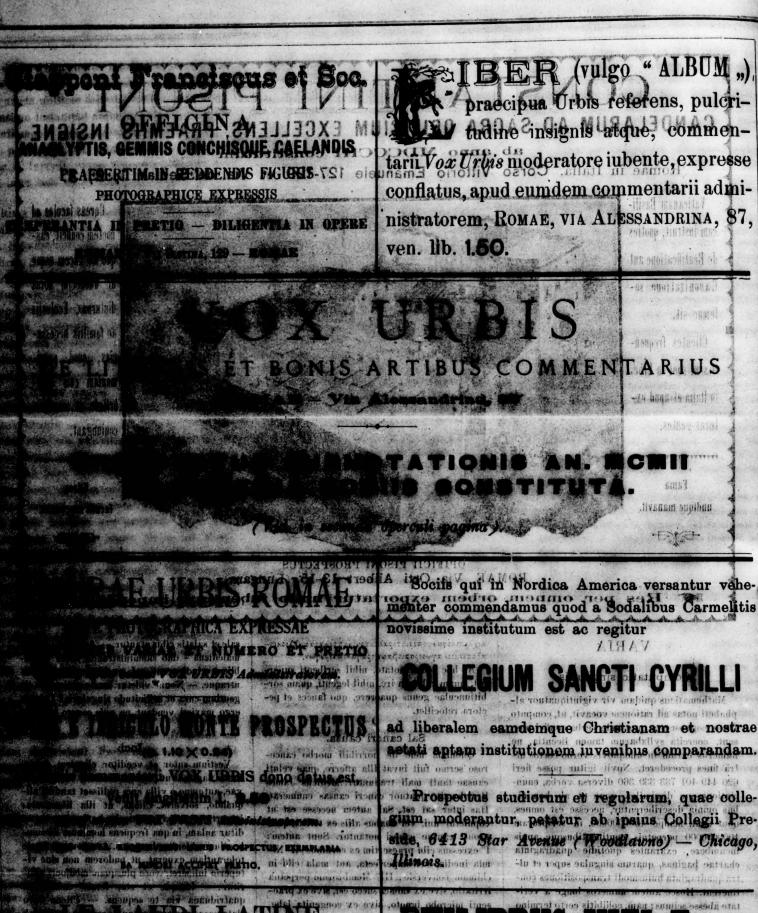
Commencerii quoi

andique exquisits, exprimenter Nos sameri-

cordin tabulas EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

Appellan more 38, Via della Pace della 19 malatin

tione hiererus usi simon Hi asteni Afranc fratros, qui tanta felicitate ciusmodi industria

side det fe kiege Posentim di Venezia

Conscionation continentar laudes latines cum interconscionation della memon illia Speculi perfectionis capita,
increas posses aliaque permuita. Libelium, quem proxime
ad parvam Bibliothecam Franciscanam comparandam
il interis tradendis doctor egregius, maxima edidit cura.
illianti Vita UVS Administratorem venit L. 0.50, in

tate abesse scients; name collibitis corto termino senti microbo impto, sellibitis corto termino senti microbo impto, collibrate sellibitis corto termino senti transcollibrate sellibrate sellibrate

MARMORARIUS

ROMAE - Via Alessandrina N. 51, 52 - ROMAE

Affabre sculpit quae sunt ad simulacra, altaria, sacella, aediculas, uti patet ex operibus erectis aut refectis in Basilica Lateranensi, Liberiana, Laurentiana extra muros, Transtiberina, Eudo-

iquanim in s, localibus il lucalibus il luca

atent

ntes

nite

erint

em, qu

us, qu

NDR!

iis sedi

hab

Filic

entia

eggio).

bnot

ura gu

RBIS

VOXURBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

In Italia: Lib. 10 — Ubique extra Italiam: Lib. 15, M. 12, Sch. 12, Doll. 3, Rubl. 6, Flor. 7 1/2.

BIS IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:
ARISTIDES LEONORI, eque's.
ROMAE - Via Alessandrina, 87.

QUIBUS IN DISCIPLINIS

MULIERES EXERCERI POSSINT (1).

Crimina mortis sum ferme adactus, mense integro et ultra inter vitam anceps et exitum, supremas olim susceptae elucubratiunculae imposituras opellae finem admoveo manus. Qua in re si lectoribus Commentarii nostri minor quam in exordio videndus exstitero, parcant, oro, menti adhue nutanti, dextraeque fessae et propemodum fatiscenti, ac diuturni nondum patienti laboris.

sti politic (16, 111-11 * 16 a Renera ob

Medicinae artem ac disciplinam ultro libentesque mulieribus tractandam exercendamque concessimus indulgentes humanissimae feminarum indoli, quae maternum quid delicatissima infirmis ostendit; idque eo magis concedendum reor, quum in morbis sexus debilioris pleraque sint, quae muliebris, puellarum praecipue, pudor et verecundia viris manifestare medicis horret. Quo saepe factum est ac fiet ut frustra paretur medicina postquam dissimulata din mala longas per moras invaluerunt. Verum haec omnia ad bonum aegrotantium. Idemne censendum ad utilitatem pariter medicarum? Libere fatebor. Duplex hace utilitas caput habet; aliud est enim ex praestita opera mercedem suscipere, aliud est moralis utilitas puellae addiscentis ut medica fiat, Sexui nimis cereo, (cum Horatio loquor, et qui habet aures audiendi audiat) utile num est illa scire, et illa tractare, quae « anatomiae » πράζι; et γνώσις, sine quibus medicina esse non potest, cognoscenda, contrectandaque medicis puellis tum inbet, tum praebet? Num pater, num mater (et plerique id solent) redeuntem a schola filiam circa audita et peracta interrogantes, diligenter ea respondente quae audiverit, quae fecerit, non erubescent dum illa perfricta et cornea fronte narrabit? Quid si et illa quae tractare, volutare mente memori, - necessitas enim est, - nominare non erubuerit? Haecne pudicitia mentis in Christiana virgine? Haecne pudicitia oculorum? Proh! fatui Ambrosii, fatui Hieronymi, bardus et ipse Paulus Apostolus, doctor gentium, qui hac in re tot vesana effutierunt! Stulti patres et matres, et quotquot pubescentes puellas, adolescentulas a lascivis paginis, a scenis procacibus omni industria arcuerunt, qui filiae innosimae nive candidiorem animam omni lasciviarum documento non imbuerunt, non erudierunt! Querebatur de maturis Horatius aetate sua (2); nos immaturas, – eo processimus! – in discrimen urgemus Horatiano deterius!

(1) Cfr. an. V, n. VI. (2) Horat., Od., lib. III, VI.

At, ne durissimus habear, velim adolescentulas, puellas, quae chirurgiae, quae medicinae daturae fuerint operam, certos intra fines, quos pudicitia et verecundia praescribant necesse est, ad XXV usque annum continendas; interea in nosocomiis praxi exercendas; post haec, inventa minus iam aestuante, ad ea provehi, quae addiscenda in iunioribus non probavi. At haec uti fiant, et recte fiant, athenaeum, feminis tantummodo proprium, constituendum censeo; utinam et medicas doctrices haberet! De chirurgia vero, praeter notata, credo magnam habendam rationem virium feminearum, dum in iis, quae manuum delicatissimarum sunt, puta in curandis morbis oculorum, narium, oris, gutturis, aurium, et similium, optimum duco eas cumque nulla certae politin necessitat iradiaba

ittem versus esse!

Dicam nunc pauca de iuris disciplina mulieribus, ut exerceant, ineunda. Verbosum genus mulieres et pervicax; misereor iudicum, coram queis perorabunt, misereor eorum, contra quos dicent. At vos videte quid futura visu sit oratrix, nono iam propior mensi, induta toga, pileata, etsi ornate, etsi facunde disserens.

mebi anny "Solventur risu tabulae, loo situltique

significant chigendis ratio sit adh muoris man

Romani tollent equites peditesque cachinnum.

Quid si lactandum infantem sine more vagientem, et, praeter maternas manus, solatii impatientem ancillula, ad perorantem impetu perorationis aestuosae adduxerit?... Sed haec quasi lepida scripturus et iocosa fingo. Magnum nomen oratoris est, magna auctoritas, magna maiestas. In oratore, ait Cicero, (1) acumen dialecticorum, sententiae philosophorum, verba prope poetarum, memoria iurisconsultorum, vox tragoedorum, gestus paene summorum actorum est requirendus. Nec is orator habendus est, qui aliquam artem doctrinamque contemnat, sed qui omnes, quasi comites et ministras possideat. Quamobrem, ita Cicero, (2) is orator erit, mea sententia, tum gravi dignus nomine, qui, quaecamque res inciderit, quae sit dictione explicanda, prudenter, et composite, et ornate, et memoriter dicat cum quadam etiam actionis dignitate. Quum autem oratricem dico, non ego causidicum nescio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc sermone conquiro, sed quae sit eius artis antistita. At haec omnia non capiunt feminei cerebri angustiae, non recipit muliebris levitas, non egestas, non infirmitas ingenii sustinent. Quid ergo? Ideone legibus ornandae, excolendaeque feminae, ut ex iis causidicas et rabulas habeamus, quasi nimii non essent fuci illi Iustinianaei, qui, per aulas et

(1) De Orat, lib. I, XXVIII. (2) Ibid., XV. scalas tribunalium euntes et redeuntes, retia tendunt bona fide adeuntibus? Quo vitio quotquot laborant, sive homines sunt, sive mulieres, nullo discrimine et quasi latrocinationis insidiosae primum, postea etiam impudentiae damnabo. Nam volitare in foro, haerere in iure, ac praetorum tribunalibus, iudicia privata magnarum rerum obire, in quibus saepe non de facto, sed de aequitate ac iure certetur; iactare se in causis centumviralibus, in quibus usucapionum, tutelarum, gentilitatum, agnationum, alluvionum, circumluvionum, nexorum, mancipiorum, parietum, luminum, stillicidiorum, testamentorum ruptorum, ceterarumque rerum innumerabilium iura versentur, cum omnino quid suum, quid alienum, quare denique civis, an peregrinus, an servus, an liber quisquam sit, ignorent, insignis est impudentiae.

Ciceronianis hisce sententiis quid amplius, quid magnificentius? Quum ergo hic multos viros prohibere a iurisprudentia volebat, qui oratores esse non poterant, sed causidici et rabulae et blaterones tantum prodibant, num nos tales faciemus insuper feminas?

At nunc quis dicet: - Ergone siqua erit, nam habemus clarissimas iurisprudentia claras mulieres, quae Bononiae, quae Romae, quae Neapoli magna cum laude docuerunt, siqua erit quam indoles rapuerit ad leges et iura....? Faciat, ac bene sit!; respondebo; verumtamen aliud est alicui aliquid concedere quasi portento, aliud omnibus concedere quasi de more. Si libuerit, adeant athenaea, choro audientium iura et addiscentium Iustinianaeas disciplinas admisceantur; non hic pericula imminent illis, quae in medicina perspeximus; at quam aversis diis, quam lugubri alite cursum susceperint brevi experientur.

De mathematicis disciplinis addiscendis idem dicam circa feminas erudiendas, idem de physicis, de astronomicis, de botanicis dicam. Indolem ducem quaeque sequatur, at non sperent, at non sit voluntas parentibus eas immittendi in has disciplinas ad lucrum, ut, turpe dictu!, maritus uxorem quasi praedium quaerat, quo alatur otiosus, et vivat. Quaestum in uxore quaerere et ab uxore, sordidum est; caveant parentes, caveant mulieres ipsae ne Plutus iugandae praesit, cui prudens et cata antiquitas unicam pronubam constituit Iunonem. Telegrapho, telephono, diribitoriis epistolarum optime inserviant, musicae dent operam, dent operam linguis addiscendis, tradendis; fabulas et seribant si placuerit, versus componant, et litterario ludo illae exerceantur, quas Phoebus sibi elegerit, et amaverit. Non impediam eas, ne verbo quidem, quominus ista tentent, procedant

COMMENTARII "VOX URBIS

XI conv

SOCIIS ET LECTORIBUS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

UADRIENTIO iam amueti, diches hisce redeuntibus quotannis et facta respeximus, et faciende promisimus; illa ut estenderenes nos religiose fidem ser-les ut incumdiora socia nostria politica quiest saturdi massicat, politica quiest saturdi massicat, politica di successi della periodia, affabre seglata polientis minima limae la confessa policità minima limae la confessa policità della confessa della confes

and the manufacture and the control of the control

colline, per quem proximo dino de colline, per quem probe tennime matification de constante en constante, contenti exigno calle, quem contentario exordio inivimus. Cui qui nece spinace, nece sentes dell'ament; badi protes dell'ament; badi protes dell'ament; badi pratti tenax animus, sed conscientia bodi, tratta vestra, o socii, sed labor ambiento vicarunt, ita ut quasi e collia appediate vicarunt, ita ut quasi e collia appediate commentario, sed ab iis, quae superità anni initium signarunt, lactari liceat et cotta uberes, et incundissimos visu flores peritare una cum laude sapientum.

Ruimyero elabente iam anno auctus est commentarius figuris, elucubrationibus, nitidioribus liberarum notis; auctus non mediocriter aeriptorum numerus, quos inter magno cum gaudio accensuimus viros litterarum fama clarissimos. Accessit scriptorum centuria, quibus calidus iuventa sanguis fervet, et spes arridet, et est praceaga boni voluntas. Iamque hisce

sunt fortia bello
Pectora, sunt animi, promptaeque ad fortia vires;

sed et inter primipilos, ducesque versentur. Igitur spes magna arridet fore ut, hisce adeuntibus, et alios atque alios allicientibus, messis unerrima crescat, et vetus gloria latinitatis andem aliquando revirescat.

Vos autem maxime, adolescentes, illud ne fagiat, in litteris fieri, quod in aedificiis experiendis quotidie videtis. Non unius opera, non uno lapide illa excitantur, sed coniunctione pluvium; il enim caementa comportant, hi lapides, hi armas, hi fontem, hi lateres, hi trabes, hi tigillos, dum illi saxa scalpris aptant, illi marmori sedant, illi waria obcubi munera ut opus exsurgat ad solaria, ad tecta, ad crepidinem, ad fastigium. Ferat unusquisque vestrum quod potest, qui simul opuse omnis potestia; sam unusquisque suae regionis praestabilia novit, quasti si notarit Acommunicabitque, Acommunicabitq

Quae igitur monumenta vel sub dio pateant, vel reperiantur effossa, quae industriis, negotiationibus, commerciis terra marique tententur, quae denique in omni genere usui hominam inventa sint, a singulis vobis expectamus, qui non mediocrom honorom apud omnes eritis alepturi ex restituta latinitate, in quam felidare incabuistis, pelago ratem primi committentes.

Atque base pars anxilii est, quod flagitamens, Nam, si quid gratiae apud socios ac lectores labores nostri merserunt, illud etiam vehementer petimus, ut qui nomina commentario dederunt, non ipsi modo in proposite constent, sed suos inter amicos sociorum numerum quaerant. Impendia quippe enormia sunt, quibus pares non efficimur, nisi societate multorum. His autem largienda futuro anno praemia, eademque more nostro munifica, proposuimus, quae sequuntur.

Compertum est paene omnibus, Florentiae aedificium esse fratrum Alinari proprium, in quo, artificio mirabili «photographica» plurima undique exquisita, exprimuntur. Nos iampridem ab eius officinae dominis libenter concessa usi facultate sumus referendi in imaginibus Commentarii quotquot ex opificio corum tabulae placuissent; qua quidem potestate intra urbanitatem et non sine magna lectorum delectatione hactenus usi sumus. Hi autem Alinari fratres, qui tanta felicitate eiusmodi industria potiti sunt, per eamque, parta sibi singulari

scientia lucis, egregiam sui nominis famam dique gentium divulgarunt, experimentis rimis patientissime adhibitis, tandem aliquanid sunt consecuti, quod ferme maximum in videbatur, quomodo tabulis, imaginibus, loc regionibus superarent colores cosdem, quibus i aut natura, aut arte essent praedita. Haec, i sane mirabilia, Florentiae his diebus efficia apoficina, quam A. Pini moderatur, patenta metr. 0,30 × 0,40; quod autem super cete movet est colorum vis, qua non squallentes parent imagines, sed clarae, vivae, nitem quasi e manibus egregii artificis prodierint centissime. En autem tabularum indicem, quastris hisce oculis obstupescentes vidimus, que sociis comparaturi sumus:

- I. Pallas Minerva. Tabula Alexandre Pallas Minerva. Tabula Alexandre Palla Discontinuo Pallati Pitti, Florentiae.
- II. Tabule, titulo Madannine, auctorem habe ***RUPERTUR* FERRUZZI. In "ostentu" Venet habito an. MDCCCXCVII celebratum b opus emit servatque Ioannes G. A. Leishmannes
- III. Maria Virgo Mater cum Divine Filico Tabula Caroli Dolci, in regiis aedi
- in pinacotheca degli Uffisi, Florentia
- V. Maria, Iesum puerum adorans. EmANTONIUS ALLEGRI (vulgo il Correggio).
 eadem pinacotheca.
- VI. Idem argumentum quod tractavit Pe

Habebunt ex his pulcherrimis « photomis » unam, prouti elegerint, singuli socii, praeter sum subnotationem, recto tramite Aristidem Leonori equitem, commentarii VIRBIS possessorem et administratorem, mam, via Alessandrina, 87, persolutam misque, novam subnotationem cum eiusdem praiserint. Quot autem erunt subnotatores totidem photocromias iuxta optionem acciqui ipsos procuravit. Qui vero novos subnotares miserit duos, hie vel duas, quas maluphotocromias eliget, vel tertiam sibi subnotanem nullo pretio.

Proposita haec dona, quae sociis futura go confidimus, animos addant ad latinitatis cau tuendam, quae optimo cuique est causa ham nitatis.

VOX URBIS

RUS ALBANUM

padmis procibusque, octo in transcri-

Carmen FRANCISCI XAVERII REUSS
in certamine poetico Hoeufitiano magna
leude ornatum.

ligno scalpro operam navatent, et ceteris ar tibus. Quapropter Benedictinorum Sublacensim

Sole sextili male dum petita

Roma torretur, mihi ter beato

Collis Albanus patuit, iuvante

Prodigus umbra.

Spirat hic, morbo temerata nullo,
Aura quae pinu, cytiso thymoque
Fragrat et mentha, vapidoque purgat
Sanguine venas

Mane vix claro, mihi sub fenestra Aliger cantat chorus, Orpheumque Vincit et quidquid tibi. Roma, mulcet Suavius aures,

III

tu-

oim

nen

tinis

Alitum cantus monet, ut superno Gratuler Regi, mihi qui, benignus Auctor et primum Decus, haec decora Otia fecit.

Mox inumbratam subco frequenti Semitam lauru; meditorque carmen, Lance quod iudex Batavus severa Pendat et aegua.

Xystus in vallem sinuosus exit; Exit ad lympham, tacitis amatam Piscibus, ranis quoque, quaque ferme Nocte canoris.

Unda, quae torpet, vigilat repente,
Frueta cum sentit cecidisse panis.

Iam fremunt irae, trepidant tumultus,
Praelia fervent.

Nem quod a nostris geritur perenne Civibus bellum, dape ne diurna Excidat quisquam, pecudum perinde Aspera sors est.

Interim stagnum saturum sciurus
Aspicit torvis oculis: opimam
Invido coenam data nux ministrat,
Gaudia reddit.

Trames ascensu petit inde leni
Verticem montis, speculaeque tandem
Inserit celsae caput, unde vasta
Scena patescit.

O mihi ductas ibi sub vetusta Fraxino, taedas prohibente solis, Aureas horas, meminisse quarum Usque iuvabit!

O ut eluxit decus omne ruris!
Ut gravis Romae species: amicae
Nunc quidem Pacis, rigidi sed olim
Martis imago!

Longa, dum visu propiora lustro,
Collium ridet series: olivis,
Vitibus, ficu, Syriisque late
Consita malis.

Purpura iam se, rutilo vel auro, Induunt uvae; nocuas colonus Amovet frondes, facilem laborem Cantibus ornat.

Arbores inter viridesque sepes,
Albicat passim nova villa: frontem
Diceres comptae nimium, procacis
Forte puellae.

Ora matronae veneranda produnt
Rusticae sedes veterum Quiritum,
Quas (ut ancillae) rudiora stipant
Tecta clientum.

Omnis haec circum regio reclivis
Florido serto nitet oppidorum,
Queis sui fasti celebres, suumque
Nomen avitum.

Vester, Albani, Lacus et serenum Aetheris realit inbar et profundum: Caerulus ferrae merito Latinae Dictus « Ocellus »

Haud provid nigrent monumenta pugnae, Qua trus fratres utrobique terni Marte centarunt, utra, Roma an Alba, Sceptra teneret.

Transien, deches Clerronis hortos, Cernis e dectra; neque castra distant, Unde terrebat, solitam minari, Annibal Urbem (1).

Montis, à laeva, bifidum cacumen Pons Aricinus iugat: arcuatis, Terque comgestis, superare pilis

Inter haec gratus, medio sub aestu,
Ventulus spirat, mare quem propinquum,
Candidis sectum tumidisque velis,
Frontibus afflat.

Aequor affulsit vitreum; simulque

Aequor emersit Latialis orae,

Qua sedet, templis redimita, fulgens

Marmore, Roma.

Huius effugi plateas domosque,
Sole nunc ustas Libyco: quis o te
Torridam iussit posuisse regni,
Romule, sedem?

Moesta Romano gravitas in agro: Arbores rarae, sitiens ubique Gleba; vix cursum Tiberis virescens Signat arundo.

I lava, post foenum, seges est resecta;
Iamque, dimissis pluviis, dehiscit
Mille per rimas humus, unde febris
Evolat ardens.

Tractus immensus silet ille, nulli Tritus, advecti nisi quum vapore Transvolant currus, et acuta raptim Sibila mittunt.

(1) Campum Annibalis, vulgi secutus opinionem quae magis poesim redolet, ad ducem Poenum referre malui, quam ad gregarium aliud nomen. Aridis pratis nec oves inerrant,
Nec boves, nec qui spatium vorabat
Ante, qua Ductus abeunt Aquarum,
Pullus equinus.

Aëris fervor nebulam iacentes
Fudit in campos, nihil unde certi
Emicat, praeter tua, Vaticanum
Culmina templum.

Haec diu specto, faciemque Romae Mysticam scrutor, veteri decoram Gloria, qualem ter oborta nona Saecla dederunt.

Qui Deus finxit populos, Quirites
Regiam fecit validamque gentem;
Cui, vel infanti, peritura numquam
Sceptra paravit.

Dixerat: « Ne quis subolem lacessat Romuli! Frustra Rutulus, Sabinus, Umber et Samnis, vel Etrusca pubes Bella movebunt.

Branus irrumpat licet atque Colles Compet septem! Trebiaeque victor Funus ad Cannas celebret Quiritum! Strata, resurges,

Roma! quae posthaec, domito propinquo Hoste, victrices aquilas remotis Inferes terris: tibi namque tellus Serviet omnis.

Serviet Baetis, Thamesis, Garumna, Ister et Rhenus, Tigris atque Nilus; Igre Iordanes tibi discet undas Volvere sacras.

Mos tamen Christo tua regna cedes, Urbs triumphatrix! positisque signis Caede foedatis, Labari sequêre Candida signa ».

O mihi salve, meliora longe
Iura sub Christo duce consecuta,
Roma, non armis, sed amoris uno
Robore pollens!

Perge, qua late patet Orbis, almam Gentibus legem reserare Christi; Perge vexillum Crucis irrepertas Ferre per oras.

Si qua tempestas furit, Architecto
Fide divino: memor, haud movendo
Esse te nixam scopulo, procellas
Frangere docto.

Corruent arces reliquae; peribit Quidquid humanam steterit per artem, Inter aggestas ita tu ruinas, Auspice Christo,

Roma, perstabis nihil imminuta:
Prisca Traiani veluti Columna
(Quam Forum servat) mutilas stat inter,
Integra, pilas.

to make speak sading of order tapper of BASCOLL

am voltage in force hagerer

The series and care form the first and the series of the s

Hunc Commentarium legentes non latet quimit and particularitations, band particularitations, band particularitations, band particularitations, et principent, et monadii velent, eulandem schohie « independentation particularitation particularitation particularitation particularitation particularitation particularitation particularitation et assecutation. Ili enim extraordinarium particularitation et assecutation. Ili enim extraordinarium particularitation et assecutation. Ili enim extraordinarium particularitation et assecutation attention, sive ad res, sive ad virta l'appicias, subobscurum Myricas scribention non numquam alleit, quod in Poematiis ettam, quamvis minut, offendit; contra ea latina dictantem nec futundia deserti nec lucidus prior; et praeter id, quod admirabilis quaedam cumplis carminibus inventionis vis inest, eptima ambagio a pastis petentem facile agnoscas, non tir amien ut citius sua ipsius quam aliorum case fateare; in rebus spiritum, in verbis sublimitatem, in adfectibus motus omnes, et in per-

sonis decorem. Scilicet eum ipsum magni documenti ede qua rationi praecipue in latini adendis magistri nitantur: quod si cui umodam, nostrae potisamum aetati necessario observantum sentimus, cum tot tantisque in sacram studiorum arcem argumentis nonnulli suae insipientiae signa conferant, iidemque bonarum artium cultores conviciis incessant, ut et qui italicis scholis praeest graviter commotus in summum discrimen latinae linguae institutum paene adduxisse videatur, eo quod quaestionem tantum de re proposuerit. Id enim longe lateque patet perpaucos esse qui, octo annorum spatto in secondi ordinis ludis insumpto, non optime lafine, sed tamen gramar si qui, « lyceum » quod dicitur vel ina laude egresti, sciunt inurbasio lepidum Sportere dicto, Ugitimilingue somin digitis cal-

"Methiti, cuin Sents in Etruria otiandi causa septem abhine annos versarer, cuidam adulestrutiulo nec seris ingenii experti nec arte rudi, cuippe qui in litterario ludo primas ferret, inter sevenios ex tempore serisios ex tempore serisios ex tempore serisios in quandam Ciceronis de eloquentia provehenda sententiam, quae magister littini disalpulta seribenda proposament, dictare, cumque nulla certae pedum necessitatis ratione habita ne sentente quidem versus esse!

habita, ne sensisse quidem versus esse!

'Obtobertibus vero non omnes qui litteris navant operam poetas fieri oportere, quos ceterum
u masci pi habitam neitum est, imamb opere ad
solutani orationem conducere adridus in carminibus pangenitis exercitatio videbitur, ubi ii
animadvertatitat quantum uniforum naus et syllabarum oura fudicii pestulent, tum quae in
epithetis collocandis, atque in fis quae idem
significant eligendis ratio sit adhibendis; quae
« debant cure, — Quinctilianus sit —, non solum
nata omnia, sed in promptu, atque, ut ita ditean, in conspectu ».

a scholis ad boc exercitationis gentis affirmant ausim libros desse; magistres na Idoleo talia panci habere. Quotus eni pulis pervolutandum tradat aureum Gandini libelium qui de re metrica monnulla docci. time ad carmon condinandum exercitatio nibus additis, hominem latet. Quod scribendi ones bee magis necessarium puto, quod adoates, qui a lyceo sunt egressuri, nuper ab italico idiomate tantam vertere inbeantur, ad pernoscendum quid quantumve in re-latina rint. Quod quidem indiest aliquid in indiciis de romana lingua ediscenda apud peritieres esse immutatum. Namque non ita multis annis ante erant qui, cum puerile et cuiusdam infelicis operis, tum etiam utile parum latine scribere putarent, optimeque illum de litteris mereri, qui totus in codicibne evolvendis et in subtilioribus grammaticae nugis esset: certe quibus hic Noster haud acquo iure, nulla philelogicae artis disciplina cognitus, sed tantum excultissimis carminibus commendatus, ad Messanensem studiorum sedem, ut litteras latinas traderet, perveniese visus est; proinde quasi qui omnium in se oculos, tanta scribendi elegantia, convertisset, illi ingenium non foret ad eos edocendos aptum, unde in litterariis ludis deinceps pueri nostri instituerentur!

Nihil enim salsius elegantiusve illis carminibus, quae supra memoravimus, hac quidem accate, inverias; et quanquam plurimos XIX sacculum petas tulit, ut in libro nuper edito a clar. viro Tincani (1) videre est, ubi frustra Nostri aliqua desiderantur, omnibus tamen Ioannem Pascoli, si Vitrioli unum exceperis, praestitisse facile adfirmes; quippe cuius inter Ferrucci, Rosati, Zappatae, Ricci, Albini, Moltedi. Gratiani, ut notiores tantummodo attingam, carmina tantum renideant quantum inter ignes aurea luna minores. Namque is intimo quodam latinitatis sensu, cum se optime scribendo romanum, tum in inveniendo felicissimum praebuit, omniaque ab eo concinnata e Catullo, Vergilio, Horatio ortum, vel strictim consideranti in novam quamdam corum carminis ad xilio, ut sie dixerim, explanationem, ducere videntur. mandandu

annA.

Putamusne Veianium qui donatus iam rude et armis Herculis ad postem fixis in agris de geret (Epist. I, 1, 5) a Flacco melius celebrari posse? num suaviori de re rustica conlequio Phidylen (Carm. III, 23) parvo cultu contentam, adiri? Quae vero innuit Venusinus Augusti reditu (ib. III, 14) sibi a Neaera obtigisse, num quisquam doleat quod tam perfecto et ad uaguem castigato carmine Noster MCM XXXII fere annis elapsis, cecinerit? atque idem retulerit quibus poetae post

in Candiano Nervae incunde cenam produxerint illiam? (Serm. I, V, 20)—

Cum vero Flaceum in Sosiorum fratrum Bibliopolarism aedibus cuidam occurrentem facit, micum Philippi cladem noverat, et belli civilis ausis deprecantem, non iam nostrae, sed illius, qua es quae accidisse in carmine memorantu, tatis poetsm esse, immo ab ipso, qui ind citur, vate omnia conscripta paene dicas. Que autem ad Myrmedon poemation, vergilianum illud spirans « molle atque facetum », haud videbor rei actae fidem excedere si nihil quod invideant apibus Maronis et bombyeibus Vidae formicas illas dixero habere. De Centurione quem hoe anno iudices Batavi aureo praemio donarunt, nihil compertum habeo; nondum enim in lucem legati Hoeufftiani sumptibus carmen prodiit: cognitum vero huius Commentarii lectoribus subiciemus.

Reliqua autem eiusdem auctoris, quae tartum eximis laude digna visa sunt, Laureolas, Castanea, Iugurtha, Catullo Calvos, nemo est, mea quidem sententis, qui sua abnueret: in primis ii iudicent qui sapiunt latine.

Itaque la etandum est quod tantum latinis Musis hodie etiam ab Italia decoris contingat, et de viro clarissimo, qui veterum scriptorum, ut mihi videtur, non tam imitator quam aemilus dici meruit, idem fere quod M. Antonius Flaminius de suae aetatis poetis, dicendum arbitror:

Solus, barbarie queat fugata
Suum reddere litteris latinis
Splendorem veteremque dignitatem!

Dabam Bagellae prid. Non. April. MCMII.

A. BARTOLL.

(1) Prosa e Poesia latina, Parte Seconda. Firense, Essoni, 1901.

illa rursus excitata sunt, bona fundosque invadentibus Longobardis praedonibus, velamen latrocinii habentes nomen dynastae, quibus postea iure belli Franchi successerunt, inde alii super atque alii, quasi, quod pius nolo scribere, satagentes ostendere. At ubi Sublacensia illa duo lumina revixerunt, iidem in eis labores ad asservandum quod nobis latinum superest, iidem hominum virorumque adventus, ita ut a Gregorio Magno ad Pium IX Pontificem, ab Imperatore Augusto Otthone III (nisi Ottho et Carolus, Magni utrique gestis et cognomento, praeiverint) ad Augustum Petrum de Alcantara Brasilianum, rari sint, qui Romam adventantes Sublacensia monasteria non inviserint. lamque ego nescio utrum a Giotto ad Fracassinium pictor, sculptor, immo optimarum artium studiorumque cultor exstiterit tum ex alienigenis tum ex nostratibus, qui Romae moratus vel Tibure, Sublacum non visitaverit. Tot enim

ibi sunt Musarum thesauri, quot regiones, quot agri, quot saxa. Quinimo praeli artem, qua mobilibus characteribus nunc libri scribuntur, non Guttemberghianae manus, sed manus monachorum primum in archicoenobio Sanctae Scholasticae, ipso ab exordio rei, in Italia exercuerunt; cuius quidem facti impressi, quot illic servantur actatis eius libri sunt testes, prouti clarus vir Leo Allodi, in proemio ad Chron. Mitti, tuetur.

ut

UT.

di

m

nia

00-

nt.

um

re

gne

nis,

abie

eulo

ense

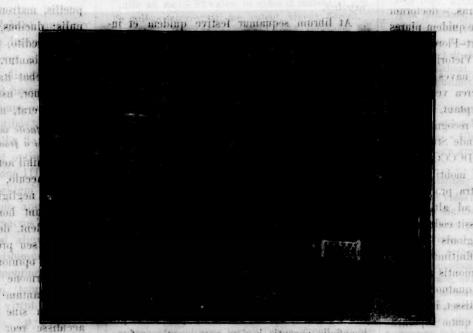
uin-

lade

Tanta attem prospectuum
varietas, et ita oculis blandiuntur aquis, agro, rupibus,
caelo, arboribus, cavernis,
montibus oninia, ut fruentibus
oculis conspict, lingua narrari
non possint. Quid pulchrius
quovis spatio loci ab urbe ad
specum, ad lacuum loca prope
flumen, prope montes? Quid

grandius aspero loco illo ad scenae morem tura conflato, rupibus hinc inde eminentibus inster dentium, ad dimidium circuli, qui habetur ubi per Gregorianam viam sinistrorsum divertas panois post passibus ab cicone Salvatoris », ferme sub aedicula Deiparae, cui nomen a febri, Boream versus in imo torrentis? Atqui vidi ego pictores festinantes accurrere uhi torrens, aestivo diluvio, per ruinas illas cecidieset. Et vidi Croesum quemdam anglicum, aut americanum, tribus Romanis pictopretio conductis restaurantem tabulis pictis Caligulanos, Claudianos, Neronianos lacus, et aquarum specie suscepta a Nemorensi, ut idem esset horror a silvis profundo fluctui, circa referre Neronis palatia, Augusteum scalmum piscatorium, silvas laureas, columnas marmoreas, pontes, et aquarum casus praecipites a lacu in lacum. Quae quidem illi mirabiliter runt; at homo, pervicax omnino, voluit ut Sancti Mauri prope pontem aedicula teres, Sanctae Scholasticae et Specus coenobia pariter, magna temporum discordia (« anacronismum » dicunt) cum turribus campanariis, cruce dominante, pingerentur!; et querebatur non posse coloribus exprimi organorum sonus et cantus monachorum psallentium noctu more illo Benedictino solemni et lento!...

Vis denique scire quot monachi inhabitarent singula Benedictina asceteria?... Huius rei mihi auctor est Theodosius De Vecchi, nobilis vir, et eruditione penitus immensa praeditus, duratque facti traditio adhue in populis. Quum Atto ex Marsorum Comitibus, ecclesia Carseolana ad Cellas in episcopium suum edita, Natalis Domini solemnia solemnius celebrare nocte voluisset, a Benedictino abbate Sancti Equitii, vel Oritii, (coenobium hoc erat in vertice montis supra Arcem Buttis), petiit ut quot posset monachos mitteret. Abbas epistolam misit et cum ea quadringentos monachos tantum, excusans se quod plures mittere non potuisset; nam et sacra celebrare, canere, facere in coenobio deberet, et plurimos mittere per vias longe ad excitandos et alendos ignes, quibus devoti

Ecclesiae, supra «Sacrum Specus» Sublacense, prospectus interior.

Hisee, praemitatis, quae vera simil et explo-

adventantes noctu e pluribus vicis calefierent, lupique arcerentur flammis ac terrerentur. Et quidem monasterii illius reliquiae, rudera, urbis potius quam monasterii vestigia sunt! Credite narranti quae vidit.

ni inedat mayolio semores anorroga Senios.

GEOGRAPHICAE RES

Exploratae nuper regiones (1).

Non tantum ignotas omnino per terras doctorum inquisitiones exercentur assidue, sed per notas quoque peraguntur, ut multae earum latebrae adhuc parum perspectae, illucescant. In his Cyclades insulae recolendae, quae summa ab antiquitate clarae, haud fuerant tamen tam sedula diligentia investigatae, ut modo fecit Alafridus Philippson in Bonnensi athenaeo terrarum disciplinae lector, qui librum de re edidit. Ad novem super viginti millia metrorum patet in latitudi-

(1) Cfr. scriptum dris. Herrici Dentrals in gallico comm. Revue générale des sciences (id. Ian. MCMII), atque italicum comm. Minerva (an. XII, vol. XXII, n. 12).

nem earum facies: sunt enim maiores insulae viginti quatuor, sunt permultae minores. Aer mitior quam plerumque in Graecia, aquis scatet passim terra, at flumina vix per maximas earum discurrent. Cives lignis ad ignem atque ad casas extruendas utentes sylvas paene abraserunt, quae alias viguissent per insulas optima specie et densissima umbra. Cultura terrarum varia; at vites et gramina abundant magis fructibus, quinimmo, in iis praesertim quae ad meridiem spectant, pecudes opima pascua inveniunt. Populus per insulas frequentior est quam ipsa in Graecia, atque passim Veneto sanguine or tus. Veneti enim, post crucis bellum saeculo XIII oriente peractum, multos harum insularum portus occupavere atque dominati sunt.

Montes Andae, qui Americam meridionalem omnem dominantur, sunt pariter nuper recogniti

Inde coniectum est eos patere in latitudinem saepe ad ducenta vel trecenta millia passuum. Iuga enim eorum duplicia satis apparent, quae gemino cursu e septemtrione ad meridiem concurrent, quorum altissima cacumina occidentali regioni imminent. Inter iuga utraque planities et valles intercedunt, et montes quoque transverso culmine eminent. Montium vertices plures bis millibus metris tolluntur, ut Tronador, ut S. Laurentii vertex, et S. Valentini, et Aconcagua, qui inter altissima montis culmina recensetur, quippe ad sexcentum supra septem millia metrorum altitudine effertur. Ceterum montium adspectus pulcherrimus quidem, atque varius, quandoque horridus, quandoque etiam amoenus, sublimis

nebulspeem leonstimen

semper. Lacubus insuper permultis, tamquam interiectis gemmis, alpes hae vallesque coruscant, quorum maximus Buenos Aires, ducenta circiter millia passuum in latitudinem patet; Nahuelhuapi autem pulcherrimus, quem sequuntur alii viatorum illustrium nomine plerumque donati, Nansen, Lapparent, Steffen, Burmeister. In vallibus illic latissimis mitis semper aer aptusque Europaeis gentibus; unde coloniae ibi plurimae, ita ut earum regionum dominium Chilensis atque Argentinus populus, ut notum est, in praesens sibi adrogent. Etsi vero plurimae iis in locis regiones persulcatae exploratorum diligentia fuerint, permulta tamen adhue ignota manent.

livalis procellae

imas, Stat igitur

Descriptio Aegypti, licet regionem Europaei passim atque diu peragraverint, nondum est tamen undique perfecta. Abhine annos paucos, qui publicis laboribus illic praefectus est vir graphica edidit descriptione Nili fluminis vallem; at desertam regionem, quae post illam patet, perpauci hactenus viderunt. Atqui recens Germanus investigator Schweinfurth, regun, quae dicitur, vallem percurrit, ubi Thebani re-

U A CIUMA

Lin valle Puccia Benedictus mae et Damiano dicamortem Sanctus Honoraas, olim ipsius Benedicti dis Sanctae Vallis coeinplificatum, et augustiore voluit ipsius viri Dei et Schonominibus illustre. Hoc, itaet archicetation a Sancto), ipao Gregorio Magno met hoven stithlum inam Saneti Angeli Polois i quartum Sanctae quintum Sancti Hiero-Ioanni Baptistae in Cam

Cimber of Sie

10

Turn out the

ARTHURY ST. 81

Manha Market

ad annum usque MDCXXXII plus minusque vixisse fertur) - usque ad hoc nostrum saeculum intactae ibidem permanserint, non ausim affirmare..... Ceterum fontis illius aqua tantae est salubritatis, qua salubriorem vix alibi reperiri crediderim; eo quod ad supplicationes SS. Patriarchae fuerit divinitus concessa. Cuius divinam propemodum virtutem febri assidua laborans, sanguinisque fluxum patiens, paeneque moribundus (ad Dei optimi laudem dico), ipsemet expertus sum ».

Septimum ex coenobiis aedificatum fuit eo in loco, qui tunc « Vinea Columbaria », dicebatur, in exigua planitie supra laci ripam, et Sancto Clementi Pontifici et Martyri dicatum; hie pulches fibee narrantur opere marmoreo pavimente tran quadrato, tum texellato; freention hie Patriarchae mora; hie hortus aroribus pomiferis consitus, hic plura patrata miracula, hie ad Renedictum venisse et cum

Vancon arriver.

Queis sui fusti celebres, sunmque Ing on

rtions monasterii Sanctae Scholasticae, Sublaci. white shire

Candides section timulisarie coling

Lond, non an fuit ingentem humi reperit petus, quarum us (qui annis DLXXIII, is de visu et de mora, ne-eque fortuitus, neque pereon eo, quo scripsit, positas ordine in modern cunei erectae, et comi in mo ant. Utrum vero haec sint. aut fuerint, quas SSmus Pater pro signo suis perit, pon apaim affirmare, et ab

eo discubuisse Aequitius, Tertullus, Gallicanus, Vitalianus, Dolabella, Gordianus, Beetius Severinus ac Symmacus. Pone hunc hortum, egregius arte; aedificio, pons a palatio Neronis, laevament parte lacus ad dexteram Thaleii montis pendicem, ferebat. Ex huius palatii ruinis, ac templi, erutae porphyreticae co-lumnae et candida marmora, et ad ornandum Sanctae Scholasticae templum et coenobium

Octavum est, Sancti Blasii iam inde exsistens, fortasse Basilianis incolentibus Monachis, uti Vicovariense Sanctorum Cosmae et Damiani asceterium, et solitudo, in quod accitus Patriarcha fuit, et insidiis venenati calicis quaesitus ad mortem. Nonum Sancto Michaeli Archangelo dicavit; decimum Victorino Martyri ad radices montis Porcarii; undecimum Gennam versus, cui « vita aeterna » nomen; duocimum denique Sancto Andreae Apostolo dicatum est, ad fines Sublacensis abbatiae in agro Carseolano, prope castrum cui nomen italicum Rocca di Botte, scilicet « Arx Buttis », quippe Buttis, Cotys Regis Thracum filius, cum obsidibus Carseolos est missus.

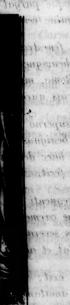
Quorsum haec tem acute style sequutus? Uti sciamus quid Benedicte annul, quid Sublacensi region debeamus Non enim anumquodque coepobium minus XII viros dectos habebat. quibus ita divisus dies, ut octo horas impenderent psalmis precibusque, octo in transcribendis libris, quibus latinorum temporum divitiae in posteros defluerent, ac turbulentissimorum annorum praeter procellas fluctusque veherentur incolumes, octo reliquas ut somni, cibi potusque necessitatibus satisfieret. Super hos asceterium haliebat et tirones, monachos, qui terrae colendae, qui moliendis calce, ferro ligno, scalpro operam navarent, et ceteris artibus. Quapropter Benedictinorum Sublacensium opere, quidquid grande, singulare, egregium latini scriptores ab Ennio, ad Catonem, Varronem, Gallum, Claudium Augustum, et ultimos Claudianos ediderunt, integrum et incolume ad nos pervenisset, qui vix decimam nunc ho.

rum partem habemus. Cur ergo non pervenit? Quia effera Longobardorum gens, ipsa belluina immanitate ferocior, ex ultimis Europae finibus in Italas properabat oras, non ut quasi turbo percurreret, non ut in incolas dominaretur, sed ut omnia raperet, omnia incenderet, omnia occideret, locusque esset sibi occupandi sedes, quas mors et incendium vacuas fecissent. Hisce a teterrimis furiis, satis numquam execratis et execrandis, omnia ad unum sanctae vallis coenobia, expilata, incensa sunt, praeter ea quae monachorum sanguis supereffusus late restinxerat; at haec post caedem diruta, subversa. Hinc tanto labore divitiae, scientia, artes periere, a Sublacensibus, inquam, Benedictinis congrega tae, qui non modo in Sublace

sibus coenobiis, sed in sexcentis aliis, exstabant Nam super montibus Aequicolis, Marsis, Pelignis, Vestinis, Sabinis, in vallibus, in agris, in collibus Carseolanis, Sublacensi regioni vel proximis vel finitimis, Benedictina diligentia, industria, gratia, sedulitas, beneficentia, pietas aut asceteria erexerat, aut acceperat, et magna cum laude possidebat.

Quanta autem clades, quanta ruina inde fuerit vel hoc uno cognoscitur, quippe centum ac duodecim - oppida et vici - Benedictinorum Subla censium erant. Quid ultra? Ab agris Palentinis, (hi ad Scurculam in Marsis inter Advetianum ac Talleacotium sunt), usque ad mare Tyrrhe num inter ostia Tiberis et Circeium, perpetuus fundus Benedictinus reperiebatur, in quo mo nasteria, asceteria, coenobia, hospitia, diversoria, quae Grancias nominabant, frequentis sima numerabantur. Haec omnia, usta, subversa, in cineres, et solitudines Longobardorum rabie redacta sunt!

Atque ex hisce nonnulla in ruinis saeculo integro iacuerunt, prouti monasterium Specuense et Sanctae Scholasticae; plura trecentis, et quingentis ferme annis, plurima numquam ex clade

scriptor, indicant Iohnson, Deker, Marlowe. Beaumont et Fletcher prae reliquis.

At cuinam veniet in mentem quod subiiciam? Publicae institutionis ars fumandi pars erat. Pueris mane in scholas abeuntibus matres non minus tabaci foliis, thecis, et nicoturiis ornatos, armatos (cum Iustiniano Augusto loquar) mittebant, quam libris, atramentario, chartis et calamo; quin etiam, - horresco referens!... - prius de tabaco cogitabant, postea de ientaculo et libris! Certa hora in schola libri, chartae, calami deponebantur, praeceptore exemplum praebente et vel iubente; nicoturia, convoluta tabaci expromebantur e bulgis, frondibus laudatis replebantur, atque ex chalybe et silice favillis excussis, esca igniculi recipiebantur; nec mora, omnia fumo nigrescebant. Si minus quis vivax, gratiosus, incundus, siquis videretur segniter vel minus commode fumum accipere, reddere, hune magister gravi supercilio monebat, docebatque, et, ubi opus esset, increpabat, puniebat, Quid plura? Medici, medici, inquam, ipsi de tabaco miracula decantabant, quod arceret febres, contagia, pestesque dissiparet, languentes reflecret, morbos minueret, ulcera, plagas, vulnera sanaret, iam iam dicam, sibi devotos aere alieno liberaret. Post hasce, uti narravi, insanias provide in odium optimatum cecidit; vix lictoribus, satellitibus, militibus relictus est. At Napoleonis I bellis flagrantibus, iterum a militibus per duces et optimates coepit in honorem redire, Napoleone III Augusto - dabat enim ipse Caesar exemplum - iterum visus increscere. Nostris diebus apud plu res ferme valet, praesertim apud pueros et adolescentulos, qui eo utentes quasi aliquid virile sibi credunt induere. Eone redibimus unde digressi? Difficile est humanae amentiae imponere limites: ego improbo abusum, temperantiam nedum in tabaco, sed vel in virtute laudabo. preixixeq ad commentarii moderatorem

ntra duos menses, nmus, sortitus

COMMUNIA VITAE

Nostra res.

AM ab inde, quo Caprarola deveni (1) et Urbis aeter-Inse consuctudine potitus sum, nec in me Forfex, nec in eum umquam et usquam incidi. Amicum ab amico plurima distrahebant negotia, quae, nobis absentibus, pacifice obdormiverant tum de re familiari, tum de studiis, quae colimus, partim animo agente in optata, partim obeunda munere credito. Me autem Caprarolenses aquae, ipso salientes in oppido, refecerant, recrearant, ita ut gravi liberatus incommodo, quo angebar, (« phlogosim » hoc medicus appellarat sapientia gravis et superciliosus ad nomen usque promendum non ad remedia congrua suppeditanda), gravi, inquam, liberatus incommodo ferme in adolescentiae vigorem atque laetitiam mihi rediisse videbar. Anne et haec erat causa, qua in Forficem numquam inciderem? Suspicor; quippe in Urbe vagabar, ut moras expiarem, quibus fueram damnatus.

Atque hic lectores meos moneam, ut, si quando visceribus aegrotent, quod absit, Caprarolam adeant, atque fontibus urbanis illis potiantur. Vina ibi sunt na, optimorumque species fructuum, gratissimus in pane sapor, in hortensibus herbis, in obsoniis, purissimus aer, at super omne, quod optimum et gratissimum et purissimum sit, aquarum eius excellentia eminet, effertur. Laudo suavem incolarum indolem,

(1) Cfr. an. IV, n. XlX et seq.: "Latinitati utile recens, vaporitraha rapiente, iter ".

laudo, memor suavissimae urbanitatis, Nicolaium, Peruginium, Ferrarinium, laudo latinitatis nostrae amatorem eximium illic a me repertum, laudabo omnes et singulos singulis atque omnibus lectoribus Commentarii huius, at virtutem fontium illarum, ineffabilem, quoadusque vivam numquam satis commendabo sanis ut vigeant ac valeant, aegrotis autem ut convalescant.

Quinimo in hisce paginis, atque hoc sub titulo narrabo novi generis festum diem, qui illic quotannis nomine Solis in Leone celebratur, tantaque frequentia, ut omnes tune ex oppido viri demigrasse putentur, in campestri enim et suburbana silva peragitur absentibus omnino feminis; octavo autem a festo die, solemnitas eadem est mulieribus, sive matronae, sive puellae sint, iisque ita propria et sacra, ut quivis ab ea vir excludatur. Sed haec alias, et ad sua tempora pertinebunt.

Prouti interdum contigit neque cogitantibus neque petentibus, Forfex in me, ego in illum incurro. Quid dixi incurro? Iuxta Tiberina fluenta praeparabat photographica nonnulla:

O qui flosculus es, - inquio -, tune Forfex? Tamdid aspectu carui tuo, ut paene incertus nune sim, haereamque suspensus. Valesne? Immo video te optime; at de filio filiabusque tuis, de uxore quid nuncias?

Ille ad me: - Et valeo, ut vides et iudicas, et mei, de quibus interrogasti me, valent, vigent, florent.

- Bene sit, - addo ego -; sed quid agis cum his cachinnis prae manibus, et in illis totus?

-- Vitro figuras commendo Urbis nostrae, ob novos muros hine inde ad Tiberim surgentes, saecularem effigiem amittentis. Ceterum cum hodie opus meum incundum absolutum sit, men' sequeris, ad mea revertentem, illic mecum pransurus?

Idque non invitus - respondi -; scio enim te delicatum esse gustu, penes quem et opipara multa, et copiosa, et, quod rei caput est, neque officii, neque urbanitatis causa, sed, iubente animo, amicis ob-

Dum ergo lenti abimus, en poet vitra kaffearise officinae pendentia videmus folia, quibus tituli epheneridum erant ad commodum praetereuntium aperta. Curiosi rerum et nostrarum et alienarum accedimus...

- Proh stupor! Adeone, - exclamo legens -, latinitatis ardent faces, ut ad hace iam ventum sit? -Stupere mecum Forfex; simul ambobus ista pate-

bant: « Amico Carissimo X. Y. salutem plurimam dicit. Percontaris quo latino nomine appellandae sint ephemerides, et quae iuxta? Dicam, teque non mediocriter admiratione percellam affirmans, probansque falso proxima, quae fuerunt saecula, gloriari circa ephemerides, quasi rem novam gentibus induxissent. Duo circiter annorum ante nos millia ista viderunt non modo, sed et sus cuique res erat; erant autem amanuenses, qui vel servili, vel conducticia dextera paginas describebant mittendas ab Urbe in provincias. Attende. Caecilius Rufus, equestris ordinis vir, notitiarias epistolas ad Ciceronem, proconsulatum in Cilicia gerentem mittebat; notitias autem fatetur se accipere a quotidianis « rerum urbanarum Commentariis ». At quid in his commentariis? Erant Senatus-consulta, erant edicta nova, lataeque leges; erant iudicum sententiae; erant responsa prudentum; erant oratorum perorationes in foro; erant denique « fabulae et rumores », quasi eadem, quae nunc sunt apud nos « chronica ». Insuper, Iulio Caesare dictatore commentariorum huiusmodi magnus numerus fuit, atque hi distinguebantur nominibus. Tene haec: « Diurna populi Romani. - Diurna Urbis acta -Diurna actorum scriptura - Acta diurna - Diurna -Diurni rerum Urbanarum commentarii - Acta urbana - Acta rerum urbanarum - Urbis acta - Publica Acta - Acta ». Vides igitur nomina, vides appellationes, videbis ergo, aut saltem coniectabis ex nominibus, quod in hisce contineretur; nempe quid iudicatum esset capitale in foro, quae supplicia sontes pertulissent, quae fuissent lites actae, qui ex patriciis nova progenie laetarentur, quae nuptiae, quae funera, sacrificia solemniora, vota publice soluta, rumores de bello, quod gerebatur, praeliorum casus vicesque, incendia, inundationes, viriliter patrata; denique quidquid agerent homines; idque ita probatum est, ut ipse Suetonius dicat se in Actis reperi-

isse natalem Tiberii diem, reperisse locum, ubi Caligula natus erat. Itaque concludes non modo haec acta, haec diurna, haec diaria, et, si placeat, haec quotidiana haberi, sed et servari apud ditissimorum bibliothecas patriciorum, servari in archiviis tum privatis, tum publicis. Idque micabit vehementius si Taciti illius historici auctoritatem induxeris; hic enim pluries ait se quaesivisse acta huiusmodi, unde quotidianas notitias temporis, de quo loquebatur, hauriret. Scimus et fuisse sacerdotum collegia, qui quotidiana notatu digniora referrent in scriptis. Circa stilum autem diurnorum horum, credo fidem habendam esse indoli Romanae, minime verbosae, fidemque habendam Petronio Arbitro, lepide inducenti coram convivis « actuarium » Trimalcionis, legentem brevibus compressa verbis, quae illo die familiarem rem attingebant, scilicet quot nati ex ancillis essent servi, quot ex armentis capita divendita, et que pretio essent, quot frumenti modia, in quos animadversum fuisset supplicio servos; idque fatetur compositum « tamquam Urbis acta ». Et, quoniam eo tempore eaedem cupiditates, quae nunc, negotia, plus minusve, eadem quae nunc, agebant homines, quibus et cura camporum, et pecuniae sollicitudo cordi erat, non video causam, qua cum Actis illis etiam reliqua, quae sunt nunc, adiungere non debeamus. Erant itaque Acta militaria, Acta bellica, Acta mercaturze, Acta ad pecuniam, ad frumenta, et similia. Quid si essent Diurna ac Diaria pro nobilibus feminis, et pro ife, quae pulchritudinis, quae scientiae, aut alia quavis fama pollebant, sive litteria, sive musica, sive ingenuis quibuslibet artibus exercerentur atque inclare-

At fam lecturae finis. Cum repente ego Forfici meo: - Nonne vides hic Horatium?

Et ille: - Ubinam furcifer est? Non video. Tunc ego gravissimus: -

..... Amphora coepit Institui; currente rota cur urceus exit?

Nonne vides? Prandium institueramus, et nunc exit latinitas diurnistarum.

- Habeas prandium, - respondet Forfex mecum iniens viam, - immo habeamus; non tamen negaveris recte ac bene scripsisse, qui hacc edidit.

- Concedam, - aio -; sed melius, rectiusque faciemus nos, qui edemus.

Ergo abimus pede maturante, laetique discumbimus, tum quia omnia parata opipare erant, tum quia dum inter nos nomina agitamus hic scripta, dicimusque ephemeridum scriptores brevius vocari posse «diurnistas, diurnarios, actuarios », et similia, ancilla, quae mensae argumentosa et negotiosa adstabat, suspicionis plena audiebat colloquentes, et saepius: -Domine, quid vis?, quid inbes?, vocasti ne me? praesto sum; - respondebat; risus causa non levis utrique.

H. DE VECCHI PIERALICE.

SOCIORUM ANIMADVERSIONES

De « Novae stellae » cursu.

Quoniam de stella «Nova» in Persei sidere nostro in Commentario a cl. v. M. Lani scriptum est, (1) operae pretium mihi videtur revocare astrum, quod tempore Caroli V Augusti celeberrimum fuit, quodque apud nonnullos nomen cometae, apud nonnullos autem stellae nomen adeptum est; iure utrumque; nam astronomiae annales, et opera astronomorum, qui recensentur, percontatus, haec hausi.

Fabricius anno MDLVI rite speculatus imprimis, post hunc sexcenti mirabilia de re retuleunt; tale enim fuit astrum, ut Secchius ips et Flammarion (prouti omnis astronomicarum scriptor rerum) sine nota et animadversione vel temporibus nostris non praeterierint. Pluribus, ut dixi, astrum fuit, cometes pluribus;

(t) Cfr. huius anni n. VI.

district did duministripum atque at to Parstist locis ex adquani plerumqua in Generala 'si ad radices, contra metidiem, opplant dictudy specim file adinvenit minimulations cuins tin sparietibus quive graceis litteris hacripta crant rum Vidtantium, qui antiquitus in altini Entopolis furble net veent; allus poenituitem net, sallus handlen Dui Ser-ne com parlighiet Schweine com postiginier Schwein-lluc frage colleginie christi-income farence stenio III? Mordiquiesat;: its at deditacretur.

Afbertim Eduardum Mark master film — man ipso Mark Mark Lebello nivales campos laga expellit in suras, — doctorum aga drollif in and quiden

ad Port-Flor inc naves IDCCCO ston, Ugandae regionis

discontinuo nivalis procellace discontinuo della rigidissimas. Stat igitur discontinuo densator formatica discontinuo della discontinuo della discontinuo di notes shap specimes stonger minimal approaga nurs A. Correcting

st. in proceeds sibi adrogent. Mesi vect pla ologo HORAE SUBSECIVAE sanin raterum dilipenting fuerint mercunita tengen

DE SPHILARIO VATICANO OPPINI MERITO AUSPICANTI SACERDOTII ANNUM L. PRODUCT DIE SACRA CHRISTO RESUNG ENTI-

mini tristic lua patientis erat, un manual

od foret? Ista volst serius astra petas. in Iniabalia Tem percentit, abi Thebani reanima' 19 au SACERDOTI NOVENSILI (79 anditolog SACRARUM LITTERARUM CODECES DONANS.

Accipe dona lubens, sunt hace oracula summi Numinis aeternis scripta columinibus.

Divini cupide repetas hinc dogmata veri,
Hinc discas sancti iura ministerii.
Huec unimo tolvas, populoque hacc usque loquaris,
Hino populo, hinc venical gaudia cumma tibi.

ILLATOR SUHYESDI ditio addine in populis. Quem

TABACI CASUS ET VICES.

In Americana nordica regione sunt, librum impertime edidit, cui titulus The Sovereson Herb, scilicet de Herba Reginal y. Tabaci casas in illo continentar, et non mediceri dingentia narrantur. Iure quident, base enim herba communent in usum penes omnes orbis populos venti, et quotido destausit phalanz, quae sive ore, sive naso non fruatur hoc negotio in otiis, hoc otio in

At librum sequamur festive quidem et iu-

ntur, hoe posse Deos care, levere rebentur, quinimo et pro beneficiis acceptis hoc se posse gratias referre

Hisce praenotatis, quae vera simul et explorata sunt, ubi dixit omnes gentes omni aevo b (verbe ad imigaem Hefero) in quadam filmi mbe stra, densa, téterrima instar excesae Hygiae paludis, indicat nuperrimis trecentis anlo ab Americanis regionibus in omnes orbis terrarum gentes tum cultas, tum barbaras imnanem congeriem, sarcinas foliorum tabaci innumerabiles demigrasse delatas. Nondum sibi philosophum nactus est fumus tot inter cruditos et vates, nondum poetam, prouti in Carlyle sibi vestes tinlicatunt; hitilo tamen (sectus) nemo inficiabitur trientem humani generis fumo ex tabaco indulgere, ac tantummodo in Europa pueros et feminas, quotquot ex Anglosaxone progenie sunt, a fumo ille abstinere. Neque tamen singuli fumo iisdem ritibus potinntur ac nos; sunt enim (praecipui nigritose de Luzon, ac plures Kaffiir tribus, tum Anglo-Indici quamplures), qui convoluta folia tabaci, non ore tenent es parte que exstincte sunt, sed illa, qua ardent, putantque se magnum quid ostendere et salubriorem ducere fumum, quia nicotianum venenum in foliis nondum incensis non deponit. Esto!; deponet in lingua, in palatu, in dentibus.

At historiam sequamur. Primo saeculo, scilicet quo Nicot medious in Parisiensem regiam tabacum induxit, regina iuvante, « herba Reginae » dictum tabacum fuit. Quia

Regis ad exemplum totus componitur orbis,

ab anno 1550 ad annum plus minusve 1680 Catharinae Mediceae Francorum reginae morem aulici primo, mox optimates, denique totina turba populi sequuti sunt. Mos a Gallia in reliquam Europam citius dicto manavit, eoque crevit abusu, ut Pontifices Summi in Romanis basilicis, in cathedralibus templis Episcopi et Patriarchae censuris latis et vel excommunicatione impedirent quominus in illis e clero quis vel naribus nicotiano pulvere frueretur. Interea reges, dynastae, quotquot opibus florebant, ubi gratum alicui facere vellent, hunc aurea, hunc gemmata, hunc affabre caelata theca ad nicotianum pulverem penes habendum donabant. Et proh! quali quantaque industria opus exactum huiusmodi, quod olim vidi, ipse qui scribo, ita ut ultra X libell. mill. pretium eius baberetur! Munuscula haec, haec donaria puellis, matronis pro armillis et fibulis et annulis; ducibus, viris, nobilibus, bene functis redito, pro equestris ordinis insignibus ebantur.

cebat itaque nicotianae huius herbae in sonor, usus cum fama crescebat, eoque erat, ut illud Ovidii dici de ea posset:

facile invenies multis in millibus unum, i a fronde hac potuit continuisse manus, nihil aeternum terris; ideoque, XVII laeculo, triste incubuit tabaco fotum; et negligi, dein despici coepit, seque prount homines ut, si quem infamia nollent, de eo dicerent « Famo tabaci inseu pressius « fumator est »; passimque opinione omnium, ingisque hace omrmone percrebresceret, carnificum, saantum esse famo indulgere. Quod quin sine quadem benevolentia numinis accidiese reor summa, payaque tabaci favor queris spatio loci ab urbe ad

Lapsus post apicem; stat sua cuique dies.

Favorne? Furor petius, et insana quaedan rabies, quae secum aliquid dementiae permixan ferebat. Quippe magistri praeceptoresque de arte fumandi passim erant; unusquisqui peculiari utebatur ratione, quam et propri vindicabat, et rostro et unguibus praestantis simam tuebatur; nemini ad optimae, immo ad eminevis asocietatisa et antulieram hominumque conventum frequentandum potestas erat, nis tabaco se deditum ostenderet, sive pulveris nicotioni thecam practeriet, sive convoluta folia, sive micoturitim, e pera monstraret. Aspirandi fumi scientia erat ac disciplina; alia enim domi, alia in curru, alia in viis, alia in coo tibus, alia in theatro utebantur, et coram pracceptore, coram magistro cirrati adolescentes et compti hand aliter ac puellac et matres, coran speculo, coram amicis semet exercebant, gratia inesset ori adspiranti, labiis exspirantibus, signa quaedam subessent, quibus amatoris verba praesertim significarentur cui vellen abderentur, quibus nellent illa monstrare. Quid communius tunc fumo? quid nobilius? Principes feminae Shakespearii fabulas in theatro audiebant, atque e nicoturiis fumi nubes perpe tuae ascendebant. Quem morem ipse indies

CONSTANTINI PISONI

CANDELARUM AD SACRA OPIFICIUM EXCELLENS, PRAEMIIS INSIGNE

stradil stotare ab anno MDCCCIII constitutum

Romae in Italia, Corso Vittorio Emanuele 127-129 et Via de' Sediari 1, 2, 3.

Vaticanam Basilicam instruit, quoties de Beatificatione aut Canonizatione solemne sit.

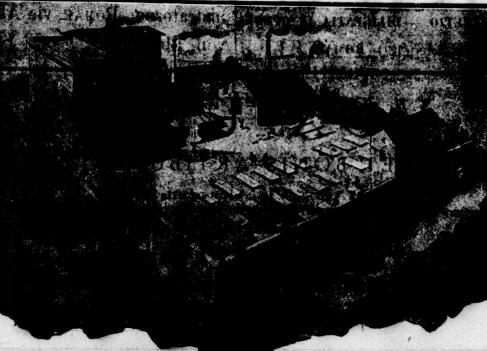
Clientes frequentissim sunt in Urbe, in Italia et apud exters gentes.

undique manavit.

DIG

ire

Ad

Cereas faculas ad noctem conficit, easque ad decem usque ac duodecim horas diuturnas, Ecclesiis ac familiis necessarias, quod parsimoniam cum salubritate et munditie coniungant.

Yitrea

faculis suppeditat.

-

OPIFICII PISONI PROSPECTUS

Lungara) (Interest in Contraction Author 13-15 (Lungara).

Res per omnem orbem exportatur nullo subentium impendio

PER ORBEM

A Langua Probet, dui seglion Cholanna

ostiarii munere modeste perfungitur, familiares ferias, gentilicio veluti ritu, habuit, pro posse, solemnes. Dies erat, qua tandem gallina Alberti foecundiasima millesimum ovum in gallinario pepererat. Quae quidem gallina!.. Domi enata atque enutrita familiarem veluti gloriam portendebat!.. Convitatis itaque ad epulas smicis et potis, placenta oblata est in mensa, esque abnormis atque latissima centum illis ovia confiata, quae extremo tempore gallina diletarum causa; quae immo, uti par erat, multis plausibus multisque concentibus inter pocula consalutata est.

Volhi acquo iure prodigiesum arem lectorum mearum admirationi proponere, ut, si placeret, in gallinis alendis Probst illum sequerentur; haud vero iis sustebo quod placuit Martino Klansdigger americano opifici iter a Neo-Eboraco ad Chicaginis usque moenia complere. Qui, ut spoponderat cum amico, sacculo sese concludi est passus atque deferri ad stationem, tamquam tuberum pondus missurum. Chicagine eum manebat amicus, qui suis in ulnis heu quam miserum excepit! Fame paene vita expiratem, (quae enim secum attulerat, panem et aquam, primo usque a die absumpserat); ocalis quasi pulvere coecum, lingua et gutture adeo exsiccatia, ut vix loqui iam posset.

Quinimo iam siti Martinus mortuus esset, ni, sorte favente, imber cecidisset fusus, qui per currus tectum in merces omnes effusus, madefecit sacculum, atque labiis non inviti captivi humorem praebuit. Sponsionem vicit Klansdiggerius; at iurasse affirmantise suumquam si-A

Redimus post ridicula ad tristia, neque a Neo-Eboracensi urbe procul invenimus. Benoscoit enim flumini, Bangormaia ad locum, glaciei pondera ingentia et saxa occluserunt viam. Tunc tumescentes fluctus retrorsum conversi, pontes duos e fundamentis concusserunt secumque abduxerunt, atque superatis aggerflus urbem ompem fluundarunt. Scaphis atque ratibus modo vix proceditur, ubi vehes, et equites, et pedites discurrebant; cives domibus captivi manent, detrimenta mercium commerciorumque latissima; nec defuit virorum caedes, qui forte in pontibus, quam illi corruerent, pertransibant.

Nea-Boraci pariter aliud contigit luctuosissimum: acervi enim exarserunt sodalitii filius commerciis provehendis constituti, cui nomen a *Phoenice* erat: quinimmo ipsa navis *Regina Anglorum* nomine, quum proxime oneraretur ignis rabie combusta est. Absumptae pariter sunt cymbae plurimae petrolco iam onustae, atque voraces inter firmmas sex sive nautae, sive baiuli, misere perierunt.

Sed Lutetiae quoque Parisiorum Vulcanus ista posuit tropaea: ingens exarsit incendium ex opificio chordis texendis constituto. Cannabis atque gossypium perquam aptam materiam igni praebuere, ita ut brevi altissimae flammae eruperint. Dum concurrit multitudo, dum vigiles aquam machinis admovent, finitimas domus ignis corripit; sospites tamen plerumque cives atque vigiles evasere e ruinis, si quinque excipias leviter vulneratos; at pecu-

nian Jacturam ad million contenu millia libeloo larum supputarunt.

Nescio an Lutetienses vigiles eum ritum sibi introdukerint vel sint inducturi, quem ad arcendium aquae humorem inflitari quoque arti sedulo aptare satagunt Nordici Americani. Qui quidem navalis scholae tirones calcels illis ex gummis confectis munire optimum duxerunt, ne forte madefierent. Caveant autem ad suam dignitatem tuendam necesse est quae Americanis illis sors inimica eo die paravit, quo coram Henrico Borussorum principe lustratio exercitus facta est. Cum enim platea omnis, iteratas ob pluvias, tamquam palus fimo obruta esset, gummaceae caligae, cum pertranseunt tirones, haerebant arctissime coeno; ita ut cum cohors processisset, longum calceorum agmen vestigia militum ostenderet... VIATOR.

Toci

Recentissimum hoc, quum iuvenis in historicis interrogatus periculum et experimentum suae doctrinae faceret. Rogat magister:
— Quaero quibus de causis Lodoix XVI, Galliae rex, mortuus sit.

Tum adolescens: — Amabo te, si benevolentize gratia mihi memoria turbato indicaveris qua morte ille obierit. —

Magister sibi nihil quod inde redditum est sive timens, sive sperans: — Obiit, fili mi, inquit — capite truncatus. —

Illico igitur addidit acutissimus adolescens:

— Pape! magister! In promptu mortis causa
est, et apertissime patet: obiit immani vulnere
amputationis illius!

P. d. V.

inde: Fulgebat enim riscans et ferine scintillans; orbis, sique oculis fides, ap-Et illa: - I binam fure Caesar, Ed nia, quippe quae inter pro popularium bono die concora resonet.

recensenter, percontate, lince hansi. migae maximus inter discordias vivunt. factiones in id simul contendentes, vibus patest, in seditionem tandem acerrimam sunt. Eorum enim postulatis advercontinenter oratorum coetus omnis, arumque estholica ex factione legati unt. Quare rabies tumultuantium in ipsam Christi veram religionem pessime flagravit. Attamen qui reipublicae praesunt firmissime sed'tiosse multitudini obstitere, neque siverunt umquam se a popularibus minis flecti. Interea desertores opificiorum, portuum, nundinarum, fodinarumque abique Belgarum, quae ditissima gens est atque commerciis maxime dedita, quasi exercitus immanis coaluit, atque non Bruxellis tantum, sed et Gandavi, et Insulis, et Caroli legis in urbibus atque in suburbiis, tamquam ad civile bellum convenit, turbamque ad octoginta usque millia hominum interdum auctam dicunt. Quare, ut pronum erat, miserandum fuit per harum urbium vias civili pugna conflictari hinc opifices, inde sigilam cohortes peditum equitum que quae manifac sunt in plateis passim! atque sertim circa magistratuum domus atque oratorum popularium curiam, ut tuta atque libera t legum ferendarum potestas. Igitur respuntibus acciter plabis optata patribus, atque recata clade succe seditiosis turbis expulsis, joriut cas a propositis suis tandem aliquando secedere. Praenunciant inde iam restitutam u-

ue apud magistratus urgent acriter, ut leges erantur quae Christi religionia minuant vires tque extenuent ordinum religiosorum agmina, impediantque quominus praesertim adolescen-tiam matitutio pone illos adhue sit. Idathim asserunt perditi homines libertatis triumphis quam maxime esse perniciosum, nec posse hu-manitatis progressus civitatem assequi, quoad-asque asodalibus Christianorum erdinum suvenes sanctie documentis imbuantur. Res pertractatur adhue inter Apostolicum legatum atque rei puse administros; sed Pontifex sui legati per se ob iura Ecclesiae contempts vehementes discriber admirations percellatibilities assistant

talso proxima, quoe tropped secoda, cloriari etc.

Agitantur, interes, faustiore, quidem, omine, quam umquam hactenus contigit; negotia de em sliquando ultims in Africa restituends. Convenerant tuto itinere ad Prac toriam urbem cum Anglorum ducibus et ma watibus Kitchener, Milner, stque Wolseley Boarorum tribuni atque legati Botha, Dewet, alkburger, Steijn, Meyer, Delarey alfique, qui in bello dinturno sui populi duces fuere Ignotum vero manet omnino, qui reapse fuerint horum conventuum exitus, quasque condiciones Angli obtulerint, quasque Boeri ab jisdem petierint: praenunciant tamen hos conveniese tandem ut imperii ius modo abdicarent Anglis, atque simul in suis gerendis negociis libertate fruerentur. Dubium est vero an venia iis militibus concedatur, qui ex Anglorum colonia tamquam desertores profecti, una cum Boeris in dominos pugnavere. Modo duces omnes una cum selectis comitibus iterum reversi sunt ad suos, ex quibus, uti tradunt, per suffragia exquirent, utrum melius videatur unicuique oblatas pacis condiciones ratas habere, an bellum prosequi usque ad imperii redintegrationem. Ceterum, etsi Boeri petiissent, ab armis mora non fuit, sed advelitationibus quotidianis variaque fortuna, ut per triennium iam assuevit. pugnatur adhuc. a sing redetel'l te immune M eninam veniet & mentem quod subii-

Dum vero Africanae res in quietem redire videntur, Sinenses iterum corrumpuntur. Ad Mandehouriae enim provinciae fines convenerunt magno exercitu perduellium agmina atque cum finitimis Russis pluribus in locis commiserunt praelia, a quibus tamen male mulcati plerumque fugerant. Verum insurgere alias quoque, praesertim per Petchili provinciam, perduellium factiones et turbas maximas audivimus, easque armis et munitionibus satis instructas, quae tamen non in Europaeos sese impetum facere velle conclamarunt, at in suum regem, quem quovis pacto elicere e solio cupiunt. Nikilominus parum fidentes rebus, qui Pekini Europaeis copiis praesunt inter se convenere atque consilia fecerunt, ut novissimis forte minis parati resisterent. Quid novi iam erit? Extremum hoe nuncium est; Germana manuballistas octoginta millium numero atque tormenta bellica quadraginta in Sinas quan cito mittenda emisse. en algalnos soulet lans managard ord, morbos minuerot, ulcora, pla-

ravi insunius provide in odium optimatum andition and AENIGMATA and the second relicins est. At Napoleopis I bellis flagrantibus,

s, vultiers sanaret, iam iam dicam, sibi de-

Me veteres Gracci, cum bella cruenta petchant, Votis consucrant rite vocare deum. Verte meum nomen: fio tutela fidelis Et claudo valvas obsequiosa domus.

scentulos, qui eo uten Us quasi aliquid virile A breve contineo: lucem do, doque calorem, As teneo : exhausto dolla signo mero.

in Arara Saf improbe abustum temperantiam

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis inter-pretationem ad commentarii moderatorem miserint intra duos menses, unus, sortitus, gratis accipiet opus, cui titulus:

DE DUPLICI SACRI CORPORIS DIVI SOSII TRANSLATIONE CARMEN HISTORICUM A CARMELO PEZZULLO EDITUM.

Aenigmata an. V, n. V proposita his respondent: 1) Nubes; 2) Semen, Nemesis.

Es rite soluta miserunt:

Caiet. Destro; Th. Vignas Sch. Piar.; Anic. Tapias Navarro; Quint. Mirti Della Valle, Roma. — Herm. Gini, Tavinis aquis: — Iul. Sernatinger, Dresda. — Bern. Alcon Utiel. — A. Mesek, Travnik. — Ad. Skraypkowski, Swinice. — Fr. Sallarès Sch. Piar., Sabadello. — Rug. Sosio, Bormio — Aug. Mager, Scicovio. — Lad. Lud. Podobinski, Cracovia. — D. L. Ponyant. Bridger. — Gill. Salvat. Britanas. — A. D. Le Provost, Briocen - Guil Schenz, Ratisbona. - M. to. - Cam. Straschill, Villaco. - Pr. Priktyl Katseledorf. — Ant. Lassots, Sutrio. — Ios. Crosstti, isno ad Veronam. — Aem. Crivelli, Asisio. — Am. H. Gestochowa. — Alois. Bossi, Arona. — Iac. Tasset, Molo C. Tranchese, S. I., Neapott. — Ioannes Mediolanensis Prine Gordon, Mancamio. - Ioan, Sobervnski, Kalisz. - Aug Meroni, Asse. - Ioan. Cantono Ceva marchio, Vercellis. Coll. Schol. Piar. Stellae. - Ad. Huza, Grybovia. - V. Hertel Mendhusio. — Alois. Cappelli, Sents — C. Perazzi S. I., Mas galore. - Petr. Garrone, Pessana ad Vercellas. - Am. B. Marieville in Canada. - Car. Stegmuller, Sabaria. - P. G. Z

LAD. LUD. PODOBINSKI, ad quem missum est opus, cui titulus: RAPH. ELISEI QUAESTIONES PROPERTIANAE.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus. ROMAR - Ex officina Pacts Phil. Cuggiani.